

భారత్ ఎన్నికలు 2019:

జర్నలిస్టుల భద్రతా సమాచారం

కమిటీ టు ప్రొటెక్ట్ జర్నలిస్ట్స్
తయారుచేసిన భద్రతా సూచనలు

Artwork: Jack Forbes

భారత దేశంలో జాతీయ స్థాయిలోనూ, రాష్ట్ర స్థాయిలోనూ 2019 ఏప్రిల్ 11 నుంచి మే 19 వరకూ ఎన్నికలు జరగనున్నాయి. దేశంలో డెబ్బై సంవత్సరాలుగా ప్రజాస్వామ్యం వెల్లి విరుస్తుండగా, జర్నలిస్టులు మాత్రం దాడులతో, వేధింపులతో, సైబర్ బెదిరింపులతో, ప్రభుత్వ ఆంక్షలతో నిరంతర ఒత్తిడిని అనుభవిస్తున్నారు. కమిటీ టు ప్రొటెక్ట్ జర్నలిస్ట్స్ (సిపిజె) జరిపిన పరిశోధన ప్రకారం, దేశంలో 2018లో కనీసం ఐదుగురు జర్నలిస్టులు వారి వృత్తి సంబంధంగానే చనిపోయారని, వారిలో నలుగురు హత్యకు గురయ్యారని తేలింది.

సిపిజె కు చెందిన అత్యవసర పరిస్థితుల ప్రతిస్పందనా బృందం (ఎమర్జెన్సీస్ రెస్పాన్స్ టీమ్ – ఇ ఆర్ టి) ఎన్నికల వార్తలు రాసే జర్నలిస్టుల కోసం ఒక భద్రతా సమాచార సామగ్రిని తయారు చేసింది. ఈ సామగ్రిలో సంపాదకులు, విలేఖరులు, ఫోటోజర్నలిస్టులు ఎన్నికలకు ఎలా సంసిద్ధం కావాలో, డిజిటల్, భౌతిక, మానసిక రూపాలలో వచ్చే ప్రమాదాన్ని ఎలా తగ్గించుకోవాలో సమాచారం ఉంది.

సహాయం అవసరమైన జర్నలిస్టులు emergencies@cpj.org ద్వారా సిపిజె కు చెందిన ఇఆర్ టి ని సంప్రదించవచ్చు. లేదా aiftikhar@cpj.org ద్వారా సిపిజె కు చెందిన ఆసియా వ్యవహారాల రిసర్చ్ అసోసియేట్ ఆలియా ఇఫ్తికార్ ను గాని kmajumder@cpj.org ద్వారా భారత విలేఖరి కునాల్ మజుందార్ ను గాని సంప్రదించవచ్చు.

మౌలిక సంసిద్ధత గురించి, ప్రమాదాలు ఎదురైనప్పుడు వాటిని అంచనావేయడం, ప్రతిస్పందించడం గురించి సిపిజె తయారుచేసిన జర్నలిస్టు భద్రతా మార్గదర్శి అదనపు సమాచారాన్ని అందిస్తుంది. వార్తాసేకరణకు వెళ్లడానికి ముందస్తుగా చేసుకోవలసిన సంసిద్ధత గురించి, ఘటన జరిగిన తర్వాత అందే సహాయం గురించి అదనపు సమాచారం, అవసరమైన పరికరాలు సిపిజె దగ్గర లభిస్తాయి.

విషయ సూచిక

సంపాదకుల భద్రతా సూచనల చిట్టా

డిజిటల్ భద్రత: సాధనాలకు సంబంధించిన మౌలిక సంసిద్ధత

డిజిటల్ భద్రత: కంప్యూటర్లు నడిపే ఖాతాలను గుర్తించడం

డిజిటల్ భద్రత: ఆన్ లైన్ వేధింపులు, ట్రోలింగ్ (ఆన్ లైన్ లో మూకుమ్మడి దాడులు)

డిజిటల్ భద్రత: సమాచార వనరులను సంపాదించడం, భద్రపరచడం

భౌతిక భద్రత: ప్రదర్శనల గురించి, నిరసనల గురించి సురక్షితంగా నివేదించడం

భౌతిక భద్రత: ప్రతికూలమైన సమూహాల నుంచి సురక్షితంగా నివేదించడం

మానసిక భద్రత: వార్తా కేంద్రంలో ఎదురయ్యే వేదనతో వ్యవహరించడం

మానసిక భద్రత: వేదనకు సంబంధించిన వార్తల వల్ల వచ్చే ఒత్తిడితో వ్యవహరించడం

సంపాదకుల భద్రతా సూచనల చిట్టా

ఎన్నికల వార్తలు సేకరించే సమయంలో సంపాదకులు, వార్తా కేంద్రాలు అతి తక్కువ వ్యవధిలో జర్నలిస్టులకు వార్తాసేకరణ లక్ష్యాలు నిర్దేశించవలసి వస్తుంది. ఆ సమయంలో సిబ్బందికి ఎదురయ్యే ప్రమాదాలను తగ్గించడానికి ఈ కింది ప్రశ్నలు, చర్యలు ఉపయోగపడతాయి.

- ఈ వార్తా సేకరణ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించడానికి మీ సిబ్బందికి తగిన అనుభవం ఉందా?
- ఈ కర్తవ్యం నిర్వహిస్తున్నప్పుడు మీ సిబ్బందికి రాగల ఆరోగ్య సమస్యల గురించి మీరు వారితో చర్చించారా?
- ఈ కర్తవ్యం కోసం నియోగిస్తున్న సిబ్బందిని అత్యవసర పరిస్థితిలో ఎలా సంప్రదించాలో వివరాలు సేకరించారా, భద్రపరిచారా?
- మీరు నియోగిస్తున్న సిబ్బందికి తగిన గుర్తింపు పత్రాలు, పాత్రికేయ అనుమతులు, వారు మీ సంస్థ తరపున పనిచేస్తున్నారనే ధ్రువీకరణ పత్రాలు ఉన్నాయా?
- మీ సిబ్బంది సేకరించబోతున్న వార్తకు సంబంధించి ఏ స్థాయి ప్రమాదం ఉందో మీరు పరిగణనలోకి తీసుకున్నారా? ఈ వార్త ద్వారా మీరు పొందగల సంపాదకీయ ప్రయోజనంతో పోల్చినప్పుడు ఈ ప్రమాదం అంగీకార యోగ్యమేనా?
- రాగల ప్రమాదాలను, సిబ్బంది భద్రత కోసం ఆ ప్రమాదాలను ఎదుర్కొనడానికి తీసుకుంటున్న చర్యలను వివరించండి. ఇక్కడ స్థలం సరిపోకపోతే మరొక కాగితం కూడ వాడండి.
- ఈ పనికి నియోగిస్తున్న జర్నలిస్టులలో ఎవరైనా వారి పాత్ర వల్ల, వారి వ్యక్తిత్వం వల్ల ఎక్కువ ప్రమాదాన్ని ఎదుర్కొనే అవకాశం ఉందా? ఉదాహరణకు, ఘటన జరుగుతున్న స్థలానికి సమీపంగా ఉండవలసిన పోటో జర్నలిస్టులు, లేదా మహిళా జర్నలిస్టులు ఎక్కువ ప్రమాదానికి గురయ్యే అవకాశం ఉంది. అలా ఉంటే, వివరాలు ఇవ్వండి.
- శరీర కవచాలు, శ్వాస ఉపకరణాలు, లేదా వైద్య సామగ్రి వంటి ప్రత్యేక పరికరాల అవసరం ఉంటుందా? జర్నలిస్టులకు అవసరమైన పరికరాలు అందుతున్నాయా? వారికి అవి ఎలా వినియోగించాలో తెలుసునా?
- జర్నలిస్టులు తమ వాహనం తామే నడుపుతున్నారా? ఆ వాహనం ప్రయాణానికి అనుకూలమైనదేనా? తగినదేనా?
- సిబ్బందితో మీరు ఎలా సంబంధంలో ఉంటారో, అవసరమైతే ఘటనాస్థలం నుంచి వారు ఎలా తప్పకుండా చర్చించారా? చర్చించి ఉంటే వివరాలు ఇవ్వండి.

- ఒకవేళ సిబ్బంది గాయపడితే స్థానికంగా వైద్య సౌకర్యాలున్నాయో లేదో గుర్తించారా? గుర్తించి ఉంటే వివరాలు ఇవ్వండి.
- సిబ్బందికి తగిన బీమా ఉందా? వైద్య చికిత్సకు అవసరమైన బీమా ఉండేలా చూశారా?
- ప్రస్తుతం ఎదుర్కొనే ప్రమాదంతో దీర్ఘకాలిక ఒత్తిడి ఏమన్నా ఉంటుందని పరిగణనలోకి తీసుకున్నారా?

మరింత సమాచారం కోసం, ప్రమాద అంచనా, ప్రణాళికల కోసం సిపిజె రిసోర్స్ సెంటర్ ను సంప్రదించండి.

డిజిటల్ భద్రత: సాధనాలకు సంబంధించిన మౌలిక సంసిద్ధత

ఒక వార్తా సేకరణ పని మీద వెళ్లేటప్పుడు ముందుగానే ఇవి చూసుకోవడం అవసరం:

- మీ పరికరాలలోని సమాచారాన్ని హార్డ్ డ్రైవ్ లో భద్రపరచుకోండి. మీరు తీసుకువెళ్లే పరికరంలోని కీలక, సున్నిత సమాచారాన్ని తొలగించండి.
- మీరు ఉపయోగిస్తున్న ఖాతాల నుంచి, ఆప్స్ నుంచి, అన్ని బ్రౌజర్స్ నుంచి లాగిన్ అవండి. మీ బ్రౌజింగ్ చరిత్రను తొలగించండి. తద్వారా, ఇమెయిల్, సోషల్ మీడియా సైట్లు వంటి మీ వ్యక్తిగత, వృత్తిపర ఖాతాలలోకి ఇతరులు ప్రవేశించకుండా ఆపగలరు.
- మీ పరికరాలన్నిటికీ పాస్ వర్డ్ భద్రత ఏర్పాటు చేసుకోండి. మీ పరికరంలో సుదూరం నుంచి సమాచారం తొలగించే అవకాశం ఏర్పాటు చేసుకోండి. ఈ అవకాశం ఇంటర్నెట్ సంబంధం ఉన్నప్పుడు మాత్రమే సాధ్యమవుతుంది.
- మీతో ఎంత తక్కువ పరికరాలను తీసుకువెళ్లడం సాధ్యమైతే అంత తక్కువ తీసుకువెళ్లండి. మీరు వ్యక్తిగతంగానూ వృత్తిపరంగానూ వాడే పరికరాలు తీసుకువెళ్లడం కన్న అదనంగా ఉండే పరికరాలు తీసుకువెళ్లడం మంచిది.

Artwork: Jack Forbes

డిజిటల్ భద్రత: కంప్యూటర్లు నడిపే ఖాతాలను గుర్తించడం

ఎన్నికల వార్తలు రాసే జర్నలిస్టులకు అంతకంతకూ ఎక్కువగా ఒక ప్రమాదం ఎదురయ్యే అవకాశం ఉంది. వారి ప్రతిష్ఠనూ, వారి కృషినీ భంగపరిచేందుకు వారి మీద ఆన్ లైన్ నిండాప్రచారం జరుగుతుంది. ఈ ప్రచారానికి, దాడికి వెనుక ఎవరున్నారో తెలుసుకోవడం కష్టమవుతుంది. ఇలా దాడి చేసేవారు నిజమైన వ్యక్తులూ కావచ్చు లేదా దురుద్దేశపూరితంగా తయారైన కంప్యూటర్ ఖాతాలు కావచ్చు. ఈ కంప్యూటర్ ఖాతాలు సామాజిక మాధ్యమాలలో మనుషుల ప్రవర్తనను అనుకరిస్తాయి. అవి ఒక ప్రత్యేక లక్ష్యంతో తప్పుడు సమాచారాన్ని వ్యాప్తిలోకి తెస్తాయి, ప్రచారం చేస్తాయి. ఇలా కంప్యూటర్లు నడిపే ఖాతాలేవో, నిజమైన వ్యక్తులు నడిపే ఖాతాలేవో గుర్తించడం ద్వారా జర్నలిస్టులు తమ మీద జరిగే వేధింపులను ఎక్కువగా అర్థం చేసుకోగలుగుతారు. డిజిటల్ ప్రమాదం నిజమైన బౌతిక ప్రమాదంగా ఎప్పుడు మారుతుందో తెలుసుకోగలుగుతారు.

అది కంప్యూటర్ నడిపే ఖాతా అని గుర్తించడానికి:

- మిమ్మల్ని ఆన్ లైన్ వేదిస్తున్న వారి ఖాతాలను పరిశీలించండి. ఆ ఖాతా ఏ సంవత్సరంలో తయారయిందో చూడండి. ఇటీవలనే తయారైన ఖాతాగాని, దీర్ఘకాలం పనిచేయకుండా ఉండి ఇటీవలనే ప్రచారంలోకి దిగిన ఖాతా గాని కంప్యూటర్ నడిపే ఖాతా కావచ్చు.
- ఆ ఖాతా నడిపే వ్యక్తికి సంబంధించిన స్థలం, పుట్టిన తేదీ వంటి వివరాలు పరిశీలించండి. వ్యక్తిగత సమాచారం లేకపోయినా, వ్యక్తిగత సమాచారం దగ్గర ఖాళీ ఉన్నా అ ఖాతా కంప్యూటర్ నడిపేదై ఉంటుంది.
- దొంగ ఖాతా నడిపే వ్యక్తి ఫోటో ఉండదు. లేదా నిలువ ఉండే చిత్రాలలో ఏదో ఒక చిత్రం ఉంటుంది. లేదా మరొక దొంగ ఖాతాకు సంబంధించిన ఫోటో ఉంటుంది. దాన్ని పరీక్షించదలచుకున్న జర్నలిస్టులు ఆ చిత్రాన్ని కాపీ చేసి గూగుల్ ఇమేజెస్ లో వెతికితే అది ఇంకెక్కడన్నా వాడిందా, ఇంటర్నెట్ మీది నుంచి తీసుకున్న దా తెలిసిపోతుంది.
- ఆ ఖాతా నుంచి పోస్ట్ చేసిన సమాచారాన్ని చూడండి. ఆ ఖాతా నుంచి చాల సమాచారం కేవలం ఇతరుల నుంచి మళ్ళీ ట్వీట్ చేస్తున్నదైనా, లేదా కేవలం ఒక శీర్షిక, ఒక లింక్ మాత్రమే పోస్ట్ చేస్తున్నదైనా అయితే అది దొంగ ఖాతా కావడానికి అవకాశం హెచ్చు. కంప్యూటర్ నడిపే ఖాతా నుంచి సోషల్ మీడియా సైట్ల మీద సంభాషణ జరపడం సాధారణంగా జరగదు.
- అతి తక్కువ మంది చూసేవాళ్లు (ఫాలో చేసేవాళ్లు) ఉంటే ఆ ఖాతా కంప్యూటర్ నడిపే ఖాతా అయ్యే అవకాశం ఎక్కువ.
- అతి తక్కువ మంది ఫాలోయర్లు ఉండి కూడ అతి ఎక్కువ లైక్ లు, రిట్వీట్లు ఉండే సోషల్ మీడియా పోస్టులు ఉన్న ఖాతాలు దొంగ ఖాతాలై ఉండే అవకాశం ఉంది. అవి కంప్యూటర్ నడిపే ఖాతాల సమాహారంలో భాగం కావచ్చు.
- మీరు అనుమానిస్తున్న దొంగ ఖాతా, కంప్యూటర్ నడిపే ఖాతాను ఫాలో అవుతున్నవారి ఖాతాలు, అక్కడ పోస్ట్ అవుతున్న సమాచారం చూడండి. కంప్యూటర్లు నడిపే ఖాతాలు సాధారణంగా ఒకేసారి, ఒకే రకమైన సమాచారం పోస్ట్ చేసేలా తయారై ఉంటాయి.
- మీరు పరిశీలున్న ఖాతా పేరు, దాని ట్వీట్టర్ హాండిల్ చూడండి. ట్వీట్టర్ హాండిల్ లో @అనే గుర్తు తర్వాత ఉండే పేరు చూడండి. పేరుకూ, ట్వీట్టర్ హాండిల్ కూ సంబంధం లేకపోతే అది దొంగ ఖాతా అయ్యే అవకాశం ఎక్కువ.

తమ మీద దాడి చేసే కంప్యూటర్ నడిపే ఖాతాలను జర్నలిస్టులు మ్యూట్ చేయదలచుకోవచ్చు, బ్లాక్ చేయదలచుకోవచ్చు. అటువంటి దురుద్దేశపూరిత ఖాతాల గురించి సోషల్ మీడియా కంపెనీలకు ఫిర్యాదు చేయవలసిందిగా మాధ్యమాలలో పనిచేసేవారికి సూచిస్తున్నాం. తిట్లు, బెదిరింపులు ఉన్న పోస్టులను ఆ ఖాతాల స్కిన్ షాట్లతో సహా, ఆ వ్యాఖ్య చేసిన తేదీ, దాని మీద జరిగిన చర్యలతో సహా, నమోదు చేయవలసిందిగా కోరుతున్నాం. ఆ ఖాతాల మీద భవిష్యత్తులో ఎప్పుడైనా చట్టపరమైన చర్య తీసుకోదలిస్తే ఈ సమాచారం ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది.

డిజిటల్ భద్రత: ఆన్ లైన్ వేధింపులు, ట్రోలింగ్ (ఆన్ లైన్ లో మూకుమ్మడి దాడులు)

ఎన్నికల సమయంలో ఆన్ లైన్ వేధింపులు పెరుగుతాయి. జర్నలిస్టులు తమనూ తమ ఖాతాలనూ కాపాడుకోవడానికి చర్యలు తీసుకోవాలి. భారతదేశంలో మహిళా జర్నలిస్టుల మీద జరిగిన ఎన్నో ట్రోలింగ్, వేధింపుల ఘటనల గురించి సిపిజె దగ్గర సమాచారం ఉంది. విపరీతంగా పెరిగిపోతున్న ట్రోలింగ్ గుంట్లో, ఆన్ లైన్ బెదిరింపులు భౌతిక దాడులుగా మారే సూచనల గురించి జర్నలిస్టులు తమ సోషల్ మీడియా ఖాతాలను క్రమబద్ధంగా పర్యవేక్షిస్తుండాలి.

ఈ ప్రమాదాన్ని తగ్గించడం కొరకు:

- మీ ఖాతాలకు పొడవైన, శక్తిమంతమైన పాస్ వర్డ్ లను తయారుచేయండి. ఈ పాస్ వర్డ్ లు ఆరు నుంచి ఎనిమిది అక్షరాల పొడవుతో ప్రతి ఖాతాకూ ప్రత్యేకంగా ఉండాలి. ప్రస్తుతం పాస్ వర్డ్ లను నిర్వహించడానికి సురక్షితమైన మార్గంగా ఉన్న పాస్ వర్డ్ మేనేజర్ ను వాడవచ్చునా ఆలోచించండి. అది మీ ఖాతాల్లో మరెవరూ ప్రవేశించకుండా అడ్డుకుంటుంది.
- మీ ఖాతాలకు రెండంచెల ధ్రువీకరణ పద్ధతి పెట్టుకోండి.
- ప్రతి ఖాతాకూ ప్రైవసీ సెట్టింగ్స్ ఎలా ఉన్నాయో సమీక్షించండి. ఫోన్ నంబర్లు, పుట్టినరోజు వంటి వ్యక్తిగత సమాచారం లేకుండా జాగ్రత్తలు తీసుకోండి. మీ ఖాతాల్లో ప్రతి ఒక్కదానికి ప్రైవసీ సెట్టింగ్స్ ను మూసివేయండి.
- మీ ఖాతాలను పరీక్షించి, మీ ప్రతిష్టకు భంగం కలిగించేలా మార్చడానికి, దుర్వినియోగం చేయడానికి అవకాశం ఉన్న ఫోటోలను, బొమ్మలను తొలగించండి. ట్రోల్ చేసేవారు సాధారణంగా ఉపయోగించే పద్ధతి అదే.
- మీ ఖాతాను సోషల్ మీడియా కంపెనీ చేత ధ్రువీకరింపజేసుకోవడానికి ప్రయత్నించండి. మీ ఖాతా మీదే అని ధ్రువీకరించడానికి మీ పేరు పక్కన ఒక నీలిరంగు గుర్తు ఉంటుంది. ఆ గుర్తు ఉంటే అది మీదేనని ఇతరులకు తెలుస్తుంది. మీ పేరుతో ఎవరైనా దొంగ ఖాతాలు తెరిస్తే గుర్తించడానికి వీలుగా ఉంటుంది.
- ట్రోలింగ్ పెరిగిపోతున్న సూచనలు గమనించడానికి, డిజిటల్ బెదిరింపు భౌతిక దాడిగా మారే సూచనలు గమనించడానికి మీ ఖాతాలను పర్యవేక్షిస్తుండండి. కొన్ని రకాల వార్తలు ఎక్కువ వేధింపులకు దారి తీస్తాయని గుర్తించండి.
- ఆన్ లైన్ వేధింపుల గురించి కుటుంబ సభ్యులతో, మిత్రులతో మాట్లాడండి. సాధారణంగా జర్నలిస్టుల సమాచారాన్ని వారి బంధువుల ఖాతాల నుంచి, సామాజిక మిత్ర బృందం ఖాతాల నుంచి గ్రహించడానికి ట్రోల్స్ ప్రయత్నిస్తారు. మీ మిత్రుల ఖాతాల్లో నుంచి మీ ఫోటోలు తొలగించమని, లేదా వారి ఖాతాలలోకి ఎవరూ ప్రవేశించకుండా ఆంక్షలు విధించమని అడగండి.
- ఆన్ లైన్ వేధింపుల గురించి మీరు పనిచేస్తున్న మీడియా సంస్థతో మాట్లాడండి. ట్రోలింగ్ సమస్య పెరిగిపోతున్నట్లయితే ఏ చర్యలు తీసుకోవాలో స్పష్టంగా ఉండండి.

దాడి జరిగిన సందర్భంలో:

- ట్రోల్ తో సంభాషణ లోకి దిగకండి, అది పరిస్థితిని మరింత దిగజారుస్తుంది.
- ఈ దాడి వెనుక ఎవరున్నారో, వారి ఉద్దేశాలేమిటో నిర్ధారించుకోవడానికి ప్రయత్నించండి. ఆన్ లైన్ దాడులు మీరు ఇటీవల ప్రచురించిన ఒక వార్తకు సంబంధించినవి కావచ్చు.
- ఎటువంటి నిందాపూర్వక, బెదిరింపు ప్రవర్తన గురించి అయినా జర్నలిస్టులు వెంటనే సోషల్ మీడియా కంపెనీకి తెలియజేయాలి.
- ట్రోలింగ్ స్కీన్ షాట్లు, వాటి సమయం, తేదీ, ట్రోల్ చేసినవారి సోషల్ మీడియా స్థానం వంటివాటితో సహా ఆందోళనకరమైన వ్యాఖ్యలను, చిత్రాలను నమోదు చేస్తూ ఉండండి. భవిష్యత్తులో పోలీసు విచారణ అవసరమైనప్పుడు ఈ సమాచారం ఉపయోగపడుతుంది.
- హాకింగ్ చిహ్నాల గురించి జాగ్రత్తగా ఉండండి. ప్రతి ఖాతాకూ శక్తిమంతమైన, పొడవైన పాస్ వర్డ్ లు ఉండేలా, రెండంచెల ధ్రువీకరణ అమలులో ఉండేలా జాగ్రత్త తీసుకోండి.
- మీరు ఆన్ లైన్ వేధింపుకు గురవుతున్నారనే విషయం మీ కుటుంబ సభ్యులకు, సహోద్యోగులకు, మిత్రులకు తెలియజేయండి. మీ ప్రతిష్టను దెబ్బతీసే ప్రయత్నంలో భాగంగా మీ ప్రత్యర్థులు చాలా

తరచుగా మీ కుటుంబ సభ్యులను, మీ సహోద్యోగులను సంప్రదించి, వారికి మీ గురించి సమాచారం, చిత్రాలు పంపుతుంటారు.

Artwork: Jack Forbes

- మిమ్మల్ని ఆన్ లైన్ వేదింపులకు గురి చేస్తున్నవారిని మీరు బ్లాక్ చేయదలచుకోవచ్చు, లేదా మ్యూట్ చేయదలచుకోవచ్చు. అలాగే, ఆ నిందాపూర్వక సమాచారం గురించి మీరు సోషల్ మీడియా కంపెనీకి తెలియజేయాలి. ఆ కంపెనీలతో మీ ఉత్తరప్రత్యుత్తరాలన్నిటినీ భద్రపరచాలి.
- ఆన్ లైన్ బెదిరింపులు భౌతిక బెదిరింపుగా మారనున్నాయని సూచించే వ్యాఖ్యలు ఎక్కడెక్కడ ఉన్నాయో మీ సోషల్ మీడియా ఖాతాలలో గమనిస్తుండండి. వారు మీ చిరునామాను ఆన్ లైన్ పోస్ట్ చేస్తూ ఉండవచ్చు (దీన్ని డాక్వింగ్ అంటారు), మీ మీద దాడి చేయమని ఇతరులకు పిలుపు ఇస్తూ ఉండవచ్చు. లేదా ఒకానొక వ్యక్తి నుంచి వేదింపులు మరింతగా పెరుగుతుండవచ్చు.
- వేదింపులు తగ్గు ముఖం పట్టేవరకూ ఆన్ లైన్ లో ఉండకుండా ఉండడం సాధ్యమూ ఆలోచించండి.
- ఆన్ లైన్ వేదింపు ఏకాకిని చేసి వేదించే అనుభవంగా ఉంటుంది. అందువల్ల ఎప్పుడూ మీకు మద్దతు ఇచ్చే బృందం ఉండేలా చూసుకోండి. మీ సంస్థలోని మీ పై అధికారులు కూడా ఈ మద్దతు బృందంలో ఉండడం మంచిది.

డిజిటల్ భద్రత: సమాచార వనరులను సంపాదించడం, భద్రపరచడం

ఎన్నికల సమయంలో సమాచార వనరులను సంపాదించడంలో, భద్రపరచడంలో మంచి పద్ధతులు పాటించడం చాల ముఖ్యం. ఒకవేళ ఒక జర్నలిస్టును నిర్బంధంలోకి తీసుకుంటే, ఆ జర్నలిస్టు దగ్గర ఉన్న పరికరాలను తీసుకోవడం, సోదా చేయడం జరుగుతుంది. తద్వారా ఆ జర్నలిస్టుకూ, సమాచార వనరులకూ తీవ్రమైన పర్యవసానాలు సంభవించవచ్చు.

మిమ్మల్ని, మీ సమాచారాన్ని కాపాడుకోవడానికి ఈ కింది చర్యలు ఉపయోగపడతాయి:

- ఫోన్లు, కంప్యూటర్లతో సహా మీ పరికరాలలో ఏ సమాచారం భద్రపరిచారో సమీక్షించండి. మిమ్మల్ని ప్రమాదం లోకి నెట్టగల, సున్నితమైన సమాచారం ఏదైనా సరే మరొక కాపీ తయారు చేసి (బ్యాక్ అప్ చేసి), మీ దగ్గర ఉన్న పరికరంలోంచి తొలగించాలి. అలా తొలగించిన సమాచారాన్ని కూడ తిరిగి సంపాదించే అవకాశాలున్నాయి. అందువల్ల అది చాల సున్నితమైన సమాచారం గనుక అయినట్లయితే, ఊరికే తొలగించడం (డిలిట్ చేయడం) కాకుండా, ప్రత్యేకమైన కంప్యూటర్ ప్రోగ్రాం వాడి దాన్ని శాశ్వతంగా తొలగించాలి.
- స్మార్ట్ ఫోన్ మీద ఉన్న సమాచారాన్ని సమీక్షించేటప్పుడు, జర్నలిస్టులు ఫోన్ (హార్డ్ వేర్) లో నిక్షిప్తమై ఉన్న సమాచారంతో పాటు క్లౌడ్ (గూగుల్ ఫోటోస్, ఐక్లౌడ్) లో నిక్షిప్తమైన సమాచారాన్ని కూడ చూడాలి.
- జర్నలిస్టు వాట్సాప్ వంటి మెసేజింగ్ అప్లికేషన్స్ లో ఉన్న సమాచారాన్ని కూడ పరీక్షించాలి. తమను ఇబ్బందిలో పెట్టగల ఏ సమాచారాన్నయినా సరే మరొకచోట సేవ్ చేసి, ఫోన్ లో నుంచి తొలగించాలి. వాట్సాప్ లో వచ్చిన సమాచారమంతా ఆ ఖాతాతో సంబంధంలో ఉన్న క్లౌడ్ లో, ఉదాహరణకు ఐక్లౌడ్ లో లేదా గూగుల్ డ్రైవ్ లో నిక్షిప్తం చేస్తుందని తెలుసుకోండి.
- మీ సమాచారాన్ని ఎక్కడ భద్రపరచదలచుకున్నారో, బ్యాక్ అప్ చేయదలచుకున్నారో ఆలోచించండి. మీ సమాచారాన్ని క్లౌడ్ లో ఉంచడం సురక్షితమా, ఎక్స్ టర్నల్ హార్డ్ డ్రైవ్ లో ఉంచడం సురక్షితమా, ఫ్లాష్ డ్రైవ్ లో ఉంచడం సురక్షితమా తేల్చుకోండి.
- జర్నలిస్టులు క్రమబద్ధంగా తమ సమాచారాన్ని తమ పరికరాల నుంచి తొలగిస్తూ, దాన్ని తాము ఎంచుకున్న చోట బ్యాక్ అప్ చేస్తూ ఉండాలి. ఆ రకంగా మీ పరికరాలను ఎవరైనా తీసుకున్నా, దొంగలించినా, మీ సమాచారం మీ దగ్గర మిగిలిపోతుంది.
- బ్యాక్ అప్ చేసిన సమాచారాన్నంతా ఎన్ క్రిప్ట్ చేయడం మంచి ఆలోచన. మీరు మీ ఎక్స్ టర్నల్ హార్డ్ డ్రైవ్ ను గాని, ఫ్లాష్ డ్రైవ్ ను గాని ఎన్ క్రిప్ట్ చేయవచ్చు. మీ పరికరాలన్నిటికీ కూడ ఎన్ క్రిప్షన్ సౌలభ్యం పెట్టుకోవచ్చు. జర్నలిస్టులు తాము పనిచేస్తున్న దేశంలోని చట్టాలను గమనంలో ఉంచుకుని ఎన్ క్రిప్షన్ కు సంబంధించిన చట్టపరిధిలో ఏమి చేయవచ్చునో చూసుకోవాలి.
- మీమీద దృష్టి ఉన్నదని, మీ ప్రత్యర్థులు ఎక్స్ టర్నల్ హార్డ్ డ్రైవ్ లతో సహా మీ పరికరాలను ఎత్తుకుపోవచ్చునని మీకు అనుమానం ఉంటే, మీరు మీ హార్డ్ డ్రైవ్ లను మీ ఇంట్లో కాక మరొకచోట భద్రపరచాలి.
- మీ పరికరాలన్నిటికీ పిన్ లాక్ ఏర్పాటు చేసుకోండి. మీ పిన్ ఎంత పొడవుగా ఉంటే, దాన్ని సాధించడం అంత కష్టమవుతుంది.
- మీ ఫోన్ లో, కంప్యూటర్ లో సమాచారాన్ని సుదూరం నుంచి తొలగించే సౌలభ్యం (రిమోట్ వైప్) పెట్టుకోండి. ఇది పెట్టుకుంటే మీ పరికరాలను అధికారులు స్వాధీనం చేసుకున్నప్పుడు, వాటి లోని సమాచారాన్ని మీరు దూరం నుంచే తొలగించడం వీలవుతుంది. ఆ పరికరం ఇంటర్నెట్ తో అనుసంధానంలో ఉన్నప్పుడు మాత్రమే ఈ సౌలభ్యం పనిచేస్తుంది.

భౌతిక భద్రత: ప్రదర్శనలను, నిరసనలను సురక్షితంగా రెపోర్టింగ్ చేయటం

ఎన్నికల సమయాల్లో జర్నలిస్టులు చాల తరచుగా ఊరేగింపుల్లో, ప్రచార సభల్లో, లైవ్ బ్రాడ్ కాస్ట్ లలో, నిరసన ప్రదర్శనల్లో గుంపుల మధ్య పనిచేయవలసి వస్తుంది. జనవరిలో హైదరాబాద్ లో మోజో టీవీ అనే తెలుగు స్వతంత్ర ఛానెల్ కు సంబంధించిన ఇద్దరు జర్నలిస్టులను ఒక మితవాద బృందం సభ్యులు ఎలా వేధించారో, దాడి చేశారో సిపిఐ నమోదు చేసింది. అలాగే 2018 ఆగస్ట్ లో టివి9 మరాఠీ అనే ప్రైవేట్ బ్రాడ్ కాస్టర్ జరిపిన లైవ్ బ్రాడ్ కాస్ట్ సందర్భంగా ఒక మితవాద రాజకీయపక్షపు సభ్యులుగా అనుమానిస్తున్న గుంపు అనేక మంది జర్నలిస్టుల మీద దాడి జరిపిందని కూడా సిపిఐ నమోదు చేసింది.

ప్రమాదాన్ని తగ్గించుకునేందుకు:

రాజకీయ కార్యక్రమాలు, ఊరేగింపులు

- మీ దగ్గర సరైన అక్రెడిటేషన్ పత్రాలు, ప్రెస్ గుర్తింపు పత్రం ఉండేలా చూసుకోండి. ప్రీలాన్సర్ లయితే, మీరు ఆ వార్తాకథనం ఎవరికొరకు చేస్తున్నారో వారి లేఖ ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. ఆ గుర్తింపు పత్రం చూపెట్టడం సురక్షితమని అనుకుంటేనే చూపండి. మీ గుర్తింపు పత్రాన్ని దారంతో మెడలో వేలాడ దీసుకోకండి. దాన్ని మీ బెల్ట్ కు అతికించి పెట్టుకోండి.
- ఆ గుంపు మనస్థితి ఎలా ఉన్నదో అంచనా వేసుకోండి. సాధ్యమైతే ఆ గుంపు మనస్థితిని అంచనా వేయడానికి అక్కడే ఉన్న తోటి జర్నలిస్టుల సహాయం తీసుకోండి. మీతో పాటు మరొక విలేఖరినో, ఫోటోగ్రాఫర్ నో తీసుకువెళ్లడానికి ప్రయత్నించండి.

Artwork: Jack Forbes

- మీడియా కంపెనీ పేరు ప్రకటించే దుస్తులు వేసుకోకండి. మీ పరికరాల మీద, వాహనాల మీద మీడియా లోగోలు లేకుండా జాగ్రత్త పడండి. తగిన పాదరక్షలు ధరించండి.

- పరిస్థితులు మరీ ప్రతికూలంగా మారితే అక్కడి నుంచి తప్పుకునే వ్యూహం ఆలోచించి పెట్టుకోండి. మీరు సంఘటనా స్థలం చేరగానే ఈ పథకం రచించుకోవలసి ఉంటుంది. కార్యక్రమం ప్రారంభం కాకముందే ఆలోచించి పెట్టుకోండి. మీ వాహనాన్ని సురక్షితమైన స్థలంలో నిలిపి ఉంచండి. లేదా మీరు తిరిగి వెళ్లడానికి నమ్మకమైన ప్రయాణ సౌకర్యాన్ని ఏర్పాటు చేసుకోండి.
- పరిస్థితి ప్రతికూలంగా మారిన తర్వాత, ఆ ఘటనా స్థలం పరిసరాల్లోనే తప్పాడకండి. అప్పుడు జనాన్ని ప్రశ్నలు అడగడం ప్రారంభించకండి.
- బైటినుంచి వార్త నివేదించడమే లక్ష్యం అయితే, ఒక సహోద్యోగితో కలిసి పనిచేయడం సరైన పద్ధతి. ఒక సురక్షితమైన ప్రదేశం నుంచి వార్త నివేదించండి. అక్కడి నుంచి బైటపడే మార్గాలు చూసి పెట్టుకోండి. మీ ప్రయాణసాధనం ఉన్న దగ్గరికి ఎలా చేరాలో తెలుసుకుని ఉండండి. దాడి జరగడం తప్పనిసరి వాస్తవికత అయితే, రక్షణ ఏర్పాట్ల కోసం ప్రయత్నించండి. మీరు అక్కడ ఉండే సమయం వీలైనంత తగ్గించడానికి ప్రయత్నించండి.
- ఘటనాస్థలం లోపలి నుంచి నివేదిస్తున్నట్లయితే, ప్రెస్ కు కేటాయించిన స్థలంలోనే ఉండండి. బైటికి వెళ్లినా సురక్షితమేనని అనుకున్నప్పుడే వెళ్లండి. అక్కడి భద్రతా బలగాలు, పోలీసులు మీరు ఇబ్బందిలో ఉంటే వచ్చి రక్షిస్తారనేది రూఢి చేసుకోండి. బైటికి వెళ్లే మార్గాలు చూసి పెట్టుకోండి.
- గుంపు గాని, ఉపన్యాసకులు గాని మీడియాకు వ్యతిరేకంగా ఉంటే, వారి చేత తిట్లు తినడానికి మానసికంగా సంసిద్ధం కండి. అటువంటి పరిస్థితుల్లో మీరు మీ పని మీరు చేసుకుపోతూ ఉండండి. వార్తలు నివేదించండి. వారి తిట్లకు ప్రతిస్పందించకండి. ఆ గుంపుతో సంభాషణలోకి దిగకండి. మిగిలినవారు మీలా వృత్తి నిపుణులు కారనేది గుర్తుంచుకోండి.
- గుంపు ఉమ్మి వేయడం, చిన్న చిన్న వస్తువులు విసరడం లాంటిది కూడ చేసే అవకాశం ఉంది. అయినా మీరు వార్తను నివేదించాలని నిర్ణయించుకున్నారు గనుక, ముఖాన్ని కప్పే, నీటిలో తడవని, చూడగానే తెలియకుండా ఉండే టోపీల లాంటివి పెట్టుకోండి.
- ఈ పని ఎంత కష్టమైనదైనా, మీ భావోద్యేగాలు వెల్లడయ్యేలా చూడకండి. మీ పై అధికారులకు, సహోద్యోగులతో పంచుకోండి. వాళ్లు ఈ విషయాలు గుర్తించి సంసిద్ధంగా ఉండడం, ప్రతి ఒక్కరూ ప్రతి ఒక్కరి నుంచీ నేర్చుకోవడం అవసరం.

నిరసనలు నిరసన ప్రదర్శనల వార్తలు సేకరిస్తున్నప్పుడు ప్రమాదాన్ని తగ్గించుకునేందుకు:

- అక్కడ జరగబోయే కార్యక్రమం గురించి ముందే ప్రణాళిక సిద్ధం చేసుకోండి. మీ మొబైల్ ఫోన్ లో బాటరీ నిండుగా ఉండేలా చూసుకోండి. మీరు వెళ్లబోయే ప్రాంతం గురించి పూర్తిగా తెలుసుకోండి. అత్యవసర పరిస్థితిలో ఏం చేయగలరో ముందే ఆలోచించి పెట్టుకోండి.
- ఎలా వాడాలో తెలిస్తే వైద్య చికిత్సా సామగ్రి వెంట తీసుకువెళ్లండి.
- ఎల్లప్పుడూ ఒక సహోద్యోగితో కలిసి పని చేయడం. ముఖ్యంగా ఊరేగింపులతో, గుంపు కార్యక్రమాలతో వ్యవహరిస్తున్నట్లయితే మీ కార్యాలయంతో నిత్య సంబంధంలో ఉండండి.
- సులభంగా, వేగంగా కదలడానికి వీలైన దుస్తులు, పాదరక్షలు ధరించండి. ఇతరులు పట్టుకుని లాగడానికి వీలైన వదులు దుస్తులు, మెడలో గుర్తింపు కార్డుల తాడు వేసుకోకండి. నైలాన్ వంటి తొందరగా నిప్పంటుకునే దుస్తులు ధరించకండి.
- మీరు ఏ స్థానంలో ఉండాలో నిర్ణయించుకోండి. వీలైతే ఎక్కువ భద్రత ఇచ్చి, అన్నీ కనబడేలా ఎత్తైన స్థానం ఎంచుకోండి.
- ఏ స్థానంలో ఉన్నప్పటికీ, వీలయినంత త్వరగా బైటికి వెళ్లగలిగే మార్గాన్ని, ఇతరులతో కలిసి పనిచేస్తున్నట్లయితే, అత్యవసర పరిస్థితిలో కలుసుకోవలసిన చోటును ముందే నిర్ణయించుకోండి. అతి వైద్య సహాయం అందే అతి సమీప ప్రాంతాన్ని తెలుసుకోండి.
- అన్ని వేళలా సమయస్ఫూర్తిని ప్రదర్శించండి. విలువైన వస్తువులను వీలయినంత తక్కువ తీసుకువెళ్లండి. సులభంగా పగిలిపోయే వస్తువులను వాహనాల్లో వదిలివెళ్లకండి. చీకటి పడిన తర్వాత నేరాలు ఎక్కువ జరిగే ప్రమాదం ఉంది.
- గుంపు మధ్య పనిచేస్తున్నప్పుడు ఎప్పుడూ ఒక వ్యూహాన్ని సిద్ధంగా ఉంచుకోండి. గుంపు అంచుల్లోనే ఉండండి. గుంపు మధ్యలోకి వెళ్లకుండా ఉండడానికి ప్రయత్నించండి. మధ్య నుంచి తప్పించుకోవడం కష్టమవుతుంది. బైటపడే మార్గం గుర్తించండి. బృందంగా పనిచేస్తున్నట్లయితే అత్యవసర సమావేశ స్థలం గురించి ముందే నిర్ణయించుకోండి.

- ఫోటో జర్నలిస్టులు ఎప్పుడూ వాస్తవంగా చర్యలు జరుగుతున్న చోట నడిబొడ్డున ఉండవలసి వస్తుంది. అందువల్ల ఎక్కువ ప్రమాదానికి గురవుతారు. ఫోటోగ్రాఫర్లు ముఖ్యంగా తమ వెనుక ఎవరు ఉన్నారో చూసుకుంటూ ఉండాలి. ప్రతి కొన్ని సెకన్లకు ఒకసారి తమ కెమెరా వ్యూ ఫైండర్ లో తమ వెనుక ఎవరు ఉన్నారో గమనిస్తూ ఉండాలి. ఎప్పుడూ కెమెరా స్ట్రాప్ ను మెడచుట్టూ వేసుకోవద్దు. ఆ స్ట్రాప్ లాగి గొంతుకు ఉరి బిగించే అవకాశం ఉంటుంది. కెమెరా జర్నలిస్టులకు దూరంగా ఉండి పనిచేసే అవకాశం దొరకదు. కనుక గుంపుల్లో ఉండే సమయం వీలయినంత తక్కువగా ఉండేలా చూసుకోవాలి. గుంపులో గబగబా ఫోటోలు తీసుకుని బయటికి వచ్చేయాలి.
- ఒక గుంపులోకి తమను ఆహ్వానించినప్పటికీ జర్నలిస్టులు ఆ ఆహ్వానాన్ని ఎక్కువసేపు అనుభవించగూడదు. ఆ ఆహ్వానమే త్వరలోనే శత్రుత్వంగా కూడ మారగలదు.
- కశ్మీర్ లో నిరసనకారులను చెదరగొట్టడానికి భారత పోలీసులు తుపాకి కాల్పులు జరిపారు, రబ్బర్ బుల్లెట్లు ఉపయోగించారు, పెల్లెట్ తుపాకులు ఉపయోగించారు. అటువంటి సమయంలో వ్యక్తిగత రక్షణ పరికరాలు ఉపయోగించడానికి ప్రయత్నించవచ్చు. కాని అది సరైనది కాదనుకుంటే పోలీసులు ఏమి ఉపయోగిస్తున్నారో గమనించండి. తుపాకులు ఉపయోగిస్తున్నట్లయితే, గట్టి రక్షణ ఉన్నచోట్లకు వెళ్లాలి. టోక్రిసలాట జరిగే సందర్భంలో బయటికి వెళ్లే మార్గాల దగ్గర తప్పాడవద్దు.

బాష్పవాయు ప్రయోగ సమయంలో ప్రమాదాన్ని తగ్గించుకోవడానికి:

- గ్యాస్ మాస్క్, కళ్లకు రక్షణ, శరీర కవచం, హెల్మెట్ వంటి వ్యక్తిగత రక్షణ సామగ్రిని ధరించండి.
- ఆస్ట్రా, శ్వాసకోశ సంబంధ సమస్యలు ఉన్నవారు బాష్పవాయు ప్రయోగం జరుగుతున్న ప్రాంతాలకు వెళ్లకుండా ఉండాలి. అలాగే కాంటాక్ట్ లెన్సులు వాడేవారు కూడ అటువంటి ప్రాంతాలకు వెళ్లవద్దు. పెద్ద ఎత్తున బాష్పవాయు ప్రయోగం జరుగుతున్నట్లయితే, గాలి కదలిక లేని చోట్ల పెద్ద ఎత్తున బాష్పవాయువు నిలిచి ఉంటుంది.
- స్తంభాలు, అడ్డుగోడలు లాంటివి ఎక్కడ ఉన్నాయో ముందే గుర్తుపెట్టుకోండి. బాష్పవాయువు వల్ల చూపు ఆనడం కష్టమైన స్థితి ఉంటే, ఇటువంటివి గుర్తు పెట్టుకోవడం ఉపయోగపడుతుంది.
- బాష్పవాయువు ప్రభావానికి గురయినట్లయితే ఎత్తయిన స్థలం చూసుకుని అక్కడ నిలబడి అక్కడి గాలికి బాష్పవాయువు కొట్టుకుపోయేలా చూడండి. కళ్లను నులుముకున్నా, ముఖాన్ని రుద్దుకున్నా పరిస్థితి మరింత తీవ్రంగా మారుతుంది. వంటికి పట్టిన బాష్పవాయువు వదలాలంటే చల్లని నీటితో ఒళ్లు తడుపుకోండి. స్నానం చేయవద్దు. బాష్పవాయువు స్పటికాలు వదలాలంటే దుస్తులను చాలసార్లు ఉతకవలసి ఉంటుంది, లేదా ఆ దుస్తులను పూర్తిగా వదిలేయవలసి ఉంటుంది.

భారతదేశంలో నిరసనకారులు గతంలో జర్నలిస్టుల మీద కూడ దాడిచేశారు. అటువంటి దాడులతో వ్యవహరించేటప్పుడు ఈ కిందివి గుర్తించండి:

- ఏ గుంపులోనైనా చేరేటప్పుడు ఆ నిరసనకారులకు జర్నలిస్టుల పట్ల ఎటువంటి వైఖరి ఉందో అంచనా వేయండి. అక్కడ దాడిచేసేవారు ఎవరైనా ఉన్నారా చూడండి.
- హావభావాలను బట్టి దాడిచేయదలచుకున్నవారిని గుర్తించండి. పరిస్థితిని శాంతపరచడానికి మీ హావభావాలు ఉపయోగించండి.
- దాడి చేయదలచుకున్నవారి కళ్లలోకి సూటిగా చూడండి. చేతుల కదలికతో స్నేహ భావాన్ని సూచిస్తూ శాంతపరిచే మాటలు మాట్లాడండి.
- ఎల్లప్పుడూ ప్రమాదం నుంచి గజం దూరంలో ఉండండి. దాడి మొదలైతే వెనక్కి తగ్గండి. కచ్చితంగా అక్కడి నుంచి పక్కకు వచ్చేయండి. అవతలివాళ్లు మిమ్మల్ని ముట్టడిస్తే, మీరు ప్రమాదంలో పడితే, అరవండి.
- దాడి పెరుగుతూ పోతే, మీ తలను కాపాడుకోవడానికి ఒక చెయ్యి ఖాళీగా ఉంచుకోండి. పడిపోకుండా చిన్నచిన్న అడుగులతో బయటపడండి. ఒక బృందంగా ఉన్నట్లయితే ఒకరి చేతులు ఒకరు పట్టుకుని గట్టిగా నిలబడండి.
- కొన్నిసార్లు జరుగుతున్న దాడిని చిత్రించడం కూడ ఒక కీలకమైన పాత్రికేయ కృషి అయినప్పటికీ, పరిస్థితి పట్ల జాగ్రూకంగా ఉండండి. మీ భద్రతను ప్రధానంగా చూసుకోండి. దాడి చేస్తున్న వ్యక్తులను ఫోటో తీయడం పరిస్థితిని మరింత దిగజూర్చవచ్చు.

- దాడి చేస్తున్నవారు మిమ్మల్ని నిలదీస్తున్నట్లయితే వారు ఏమి కోరుతున్నారో అది ఇచ్చేయండి. మీ ప్రాణం కన్న పరికరాలు విలువైనవేమీ కాదు.

భౌతిక భద్రత: ప్రతికూలమైన సమూహాల నుంచి సురక్షితంగా రెపోర్టింగ్ చేయటం

మీడియా అన్నా, టైటివారన్నా శత్రువులుగా చూసే ప్రాంతాల్లో, సమూహాల్లో వార్తా సేకరణ జరపవలసిన బాధ్యత జర్నలిస్టులపై పడుతుంది. తమకు మీడియా తగిన ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం లేదని, లేదా తమను ప్రతికూల దృష్టితో చిత్రిస్తుందని భావించే సమూహాల్లో ఇలా ఎక్కువగా జరుగుతుంది. ఎన్నికల ప్రచార సమయంలో ఇలా మీడియా పట్ల వ్యతిరేకంగా ఉండే సమూహాల్లోనే జర్నలిస్టులు ఎక్కువకాలం పనిచేయవలసి వస్తుంది.

ఇటువంటి చోట ప్రమాదాన్ని తగ్గించడానికి:

- వీలయితే, మీరు వెళ్లవలసిన సమూహం గురించి, దాని అభిప్రాయాల గురించి ముందే పరిశోధన జరపండి. మీడియా పట్ల వాళ్ల అభిప్రాయాల గురించి అవగాహన ఏర్పరచుకోండి. అవసరమైతే మీ పని గుట్టుగా చేయండి.
- మీ మీడియా కంపెనీ పేరు తెలిసే దుస్తులు వేసుకోకండి. మీ పరికరాలకూ, వాహనాలకూ మీ మీడియా కంపెనీ లోగోలు లేకుండా చూడండి. తగిన దుస్తులు, పాదరక్షలు ధరించండి.
- మీకు వాడకం తెలిసిన వైద్య చికిత్సా సామగ్రి మీ వెంట తీసుకువెళ్లండి.
- ఆ సమూహంలోకి మీ ప్రవేశానికి అనుమతి సంపాదించండి. ఆహ్వానం లేకుండా వెళ్లడమో, అక్కడ మీ గురించి ఎవరో పరిచయం చేస్తారనుకోవడమో ఇబ్బందులకు దారీ తీస్తుంది. అక్కడ మీ పనిని సమన్వయం చేసే స్థానిక పరిచయస్తుడినో, ఆ సమూహ నాయకుడినో, ఆ సమూహంలోని పెద్దమనిషినో మీ పనికి నియోగించుకోండి, వారి అనుమతి తీసుకోండి. అత్యవసర పరిస్థితిలో మీకు సహకరించగల స్థానిక పైరవీకారు ను ముందే గుర్తించి పెట్టుకోండి.
- ఎప్పుడైనా మీరు కలిసే వ్యక్తుల పట్ల, వారి ఆందోళనల పట్ల గౌరవంగా ఉండండి.
- రాత్రులలో పని చేయకుండా చూసుకోండి. రాత్రులలో ప్రమాదం ఎక్కువగా ఉంటుంది.
- ఆ సమూహంలో మద్యం, మాదక పదార్థాల వాడకం ఎక్కువగా ఉన్నట్లయితే అనూహ్య పరిస్థితులకు అవకాశం ఎక్కువవుతుంది.
- మీ వెంట తీసుకువెళ్లే విలువైన వస్తువులను, డబ్బును వీలయినంత తగ్గించుకోండి. మీ పరికరాలను చూసి దొంగలు వెంటపడతారా? అలా వెంటపడినట్లయితే, వారు అడిగినది ఇచ్చేయండి. మీ పరికరాలు మీ ప్రాణం కంటే విలువైనవి కావు.
- ఒక బృందంగా పని చెయ్యడం, మీ పనిని మరొకరు అందుకునేలా ఉండడం మంచిది. ప్రమాద అవకాశాలను బట్టి, మీకు సహకరించేవారు మీకు దగ్గరగా సురక్షిత ప్రాంతంలో వేచి ఉండి అవసరమైనప్పుడు రావచ్చు. వారు సమీపంలోని షాపింగ్ మాల్ లోనో, పెట్రోల్ బంక్ లోనో ఉండవచ్చు.
- మీ ప్రయాణ ఏర్పాట్లు ముందే చేసుకోండి. ఆ ప్రాంతపు భౌగోళిక వివరాలు తెలుసుకొని, అందుకు తగినట్టుగా మీ ఏర్పాట్లు చేసుకోండి.
- మీ వాహనాన్ని సిద్ధంగా ఉంచుకోండి. డ్రైవర్ వాహనంలో సిద్ధంగా ఉంటే మంచిది.
- పని స్థలం మీ ప్రయాణ వాహనం నుంచి దూరంగా ఉంటే, తిరిగి వాహనం దగ్గరికి రావడం ఎలాగో ముందే గుర్తు పెట్టుకోండి. దారిలో కీలక స్థలాలను గుర్తించి, ఆ సమాచారాన్ని సహోద్యోగులతో పంచుకోండి.
- వైద్య అత్యవసర పరిస్థితి తలెత్తితే ఎక్కడికి వెళ్లాలో ముందే గుర్తించండి. అక్కడికి చేరే మార్గాన్ని ముందే నిర్ణయించుకోండి.
- ప్రమాద తీవ్రత ఎక్కువగా ఉంటే భద్రత ఏర్పాట్లు అవసరమా చూసుకోండి. మిమ్మల్ని, మీ సామగ్రిని కాపాడే స్థానిక కాపలాదారును నియోగించుకోవడం మీరు పనిమీద కేంద్రీకరించడానికి ఉపయోగపడుతుంది.

- ఒక వ్యక్తిని చిత్రీకరిస్తున్నప్పుడు, ఫోటో తీస్తున్నప్పుడు ముందుగానే వారి అనుమతి తీసుకోవడం సాధారణంగా సరైన పద్ధతి. ప్రత్యేకంగా, మీకు అక్కడ నుంచి వెళ్లిపోయే మార్గం సుగమంగా లేనప్పుడు ఇది చాలా అవసరం.
- మీకు కావలసిన సమాచారం దొరికిందనుకున్నప్పుడు వెంటనే బయటపడండి. అవసరమైన సమయం కన్న ఎక్కువ సేపు ఉండకండి. ఎంతసేపు అక్కడ ఉంటారో ముందే నిర్ణయించుకోవడం, సరిగ్గా ఆ సమయానికి బయట పడడం మంచిది. మీ బృందంలో ఒకరికి అక్కడ ఇబ్బందికరంగా ఉన్నప్పుడు, ఆ విషయం చర్చిస్తూ సమయం వృథా చేసుకోకండి. వెంటనే బయటపడండి.
- మీ వార్తను ట్రాడ్ కాస్ట్ చేసేముందు, ప్రచురించే ముందు, తిరిగి ఆ ప్రాంతానికి వెళ్లవలసి ఉంటుందా, ఈ వార్త వల్ల మీ రెండో సందర్శనకు ఆహ్వానం దొరుకుతుందా, దొరకదా ఆలోచించండి.

మానసిక భద్రత: వార్తా కేంద్రంలో ఎదురయ్యే ఒత్తిడితో వ్యవహరించడం

ఈ కథనాలు, పరిస్థితులు సాధారణంగా ఒత్తిడికి దారి తీస్తాయి గనుక ఈ వార్త వల్ల కలగబోయే వేదన ప్రభావం గురించి ముందే ఆలోచించాలి. అవి:

- హింసను వివరంగా చూపే చిత్రాలు (మృతి, నేరస్థులు, తృటిలో తప్పిన మృత్యు ప్రమాదాలు)
- భారీ ప్రమాదాలు, ఉత్సాహాలు (రైలు, విమాన, కారు ప్రమాదాలు)
- వ్యక్తుల మీద, ప్రత్యేకించే చిన్నపిల్లల మీద, వృద్ధుల మీద హింస జరిగిన ఘటనలు
- సిబ్బందికి వ్యక్తిగత సంబంధం ఉన్న బాధాకరమైన వార్తా కథనాలు
- అటువంటి కథనాలను అనుభవంలేని సిబ్బంది మొదటిసారి చూసే సందర్భాలు

ఇటువంటి రోజుల్లో యాజమాన్యం బాధ్యత తీసుకుని సిబ్బందికి మార్గదర్శకత్వం వహించాలి, సిబ్బంది సురక్షితంగా ఉండే బాధ్యత తీసుకోవాలి. అవసరమైతే ఈ కింది పద్ధతులను పాటించడం వీలవుతుందా చూడాలి. ఈ సూచనలను ఎంతవరకు పాటించడం వీలవుతుందనేది ఆ వార్తాకథనపు తీవ్రతను బట్టి ఉంటుంది.

అటువంటి రోజుల్లో:

- కష్టతరమైన ఒకే అంశం మీద పుటిజితో ఒకే ప్రొడ్యూసర్ రోజుల తరబడి వ్యవహరించడం కాకుండా పనులు మారుస్తూ ఉండడానికి ప్రయత్నించండి.
- ఒక అంశంతో వ్యవహరించడం తమకు వ్యక్తిగతంగా బాధాకరమైనదనీ, ఆ అంశాన్ని తాము తీసుకోలేమనీ చెప్పే అవకాశం మీ బృందంలోని సభ్యులకు ఇవ్వండి. ఇబ్బందికరమైన విషయాలతో వ్యవహరించడంలో తమ ఆందోళనను వ్యక్తీకరించగల స్వేచ్ఛ సిబ్బందికి ఉండాలి. ఈ విషయాన్ని సున్నితత్వంతో, విచక్షణతో, మరే కొనసాగింపు ప్రశ్నలు అడగకుండా నిర్వహించాలి. సాధారణంగా వీడియో కథనాలను అప్పగించే పద్ధతికి ఇది ముఖ్యమైన మినహాయింపుగా చూడాలి.
- కష్టతరమైన వార్తా కథనాలతో వ్యవహరిస్తున్నప్పుడు మీ బృందపు సభ్యులు మధ్యమధ్య విరామం తీసుకోవడానికి, ఒత్తిడి తగ్గేలా కాసేపు బయటికి తిరిగి తాజా గాలి పీల్చడానికి అవకాశం ఇవ్వండి.
- మీ సిబ్బంది బాగానే ఉన్నారా తరచుగా అడుగుతూ ఉండండి. కేవలం టెక్స్ మెసేజిలా ద్వారా కాదు. మీ సిబ్బందిని రోజుకు ఒకటి రెండు సార్లు నేరుగా పలకరించండి. వారితో మాట్లాడడానికి మీరు అందుబాటులో ఉన్నారని వారికి తెలిసేలా చూడండి. ఈ సమస్యల మీద సిబ్బంది మధ్య సంభాషణలు జరగడానికి ప్రోత్సహించండి.
- ఈ కథనాలతో మీ బృందానికి సంబంధం లేకపోయినా, ప్రత్యేకించి ఒత్తిడి ఎక్కువగా ఉన్న సమయాల్లో మీ సిబ్బందిని అవసరమైన చోట సహాయం చేయడానికి ఉదారంగా పంపించండి.
- మరీ ఎక్కువ ఒత్తిడి ఉన్న రోజుల్లో, పనిస్థలం నుంచి అందరూ వెళ్లిపోయేటప్పుడు ఒత్తిడి తగ్గేలా మాట్లాడుకునేలా చూడండి.
- ఈ ఒత్తిడి తగ్గించే సమావేశంలో, ఈ ప్రత్యేక వార్తతో సిబ్బంది చాల ఒత్తిడికి లోనై ఉంటారనీ, అటువంటి బాధాకరమైన భావనలు తాత్కాలికంగా సహజమననీ, బాధ్యుడైన మేనేజర్ వారికి వివరించాలి. సిబ్బంది అలా ఒత్తిడికి లోనై ఉంటే వారు ఎవరో ఒకరితో ఆ విషయం బహిరంగంగా మాట్లాడాలి. సహోద్యోగులతో మాట్లాడడం ఒత్తిడిని తగ్గించడానికి ఉపయోగపడుతుంది.
- సిబ్బంది గనుక వ్యక్తిగతంగా ఒక నిష్పాక్షిక సలహాదారుతో మాట్లాడదలచుకుంటే, కార్యాలయంలో ఉద్యోగ సహాయ కార్యక్రమం (ఎంప్లాయి అసిస్టెన్స్ ప్రోగ్రాం) ఉందా? ఎవరైనా బయటి కౌన్సెలర్ ఉన్నారా?

మానసిక భద్రత: వేదనాభరితమైన వార్తల వల్ల వచ్చే ఒత్తిడితో వ్యవహరించడం

వేదనానంతర ఒత్తిడి సమస్య (పోస్ట్ ట్రామాటిక్ స్ట్రెస్ డిసార్డర్ - పిటిఎస్ డి) అనేది బాధాకరమైన వార్తా కథనాలతో వ్యవహరించే జర్నలిస్టులు అంతకంతకూ ఎక్కువగా ఎదుర్కొంటున్న సమస్యగా గుర్తింపు పొందింది.

కల్లోల ప్రాంతాల్లో పని చేస్తూ మృత్యువుకు దగ్గరిగా వెళ్ళిన, లేదా అతి తీవ్రమైన ప్రమాదకర పరిస్థితులను చవి చూసిన జర్నలిస్టులలో ఈ సమస్య చాలా ఎక్కువగా ఉందని తేలింది. అయితే, ఎటువంటి బాధాకరమైన వార్తా కథనం మీద పనిచేసే జర్నలిస్టులకైనా ఈ పిటిఎస్ డి లక్షణాలున్నాయని ఇప్పుడు ఎక్కువగా తెలుస్తున్నది. దుర్వినియోగం, హింసల గురించి కథనాలు (నేర స్థలాలలో వార్తా సేకరణ, క్రిమినల్ న్యాయస్థానాల కేసులు, భారీ దొంగతనాలు), లేదా పెద్ద ఎత్తున ప్రాణ నష్టం సంభవించే కథనాలు (కారు ప్రమాదాలు, గని కూలిన ప్రమాదాలు) వంటివి ఆ వార్తలు సేకరించేవారిలో వేదనకు కారణమవుతాయి. ఆన్ లైన్ వేధింపులకు, ట్రోలింగ్ కు గురయ్యేవారిలో కూడా ఆ ఒత్తిడితో వేదన కలుగుతుంది.

ఎటువంటి పరిమితులు లేకుండా, వినియోగదారులు తయారుచేస్తున్న వార్తా సామగ్రి వల్ల డిజిటల్ రంగస్థలాలు తయారయ్యాయి. మృత్యువు గురించి, భయానక ఘటనల గురించి వేదనామయ చిత్రాలు చూసే జర్నలిస్టులు, వీడియో ఎడిటర్లు వేదనకు గురవుతారని ఇప్పుడు అందరూ గుర్తిస్తున్నారు. ఈ రెండో స్థాయి వేదనను ప్రత్యామ్నాయ వేదన అంటారు.

భయానక సంఘటనలను, ఫుటీజిని చూసినందువల్ల కలిగే ఒత్తిడి, వేదన సాధారణ మానవ స్పందనేనని, అది ఒక బలహీనత కాదని జర్నలిస్టులందరూ గుర్తించడం చాలా ముఖ్యం.

Artwork: Jack Forbes

ప్రతి ఒక్కరూ తెలుసుకోవలసినవి:

- దాని గురించి మాట్లాడండి. సీనియర్ మేనేజిమెంట్ నుంచి ఇప్పుడిప్పుడే ఉద్యోగంలో చేరిన జూనియర్ ప్రొడ్యూసర్ దాకా ప్రతి ఒక్కరూ కష్టతరమైన ఘటనలతో, వివరమైన ఫుటేజీతో, ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితులతో వ్యవహరించినప్పుడు ఈ ప్రభావానికి లోనవుతారు. అందువల్ల ఈ విషయం గురించి మీ మేనేజర్ తో లేదా మరొక పై అధికారితో మాట్లాడండి. మీ పక్కన కూచునే సహోద్యోగితో మాట్లాడండి. మౌనంగా బాధపడకండి.
- వీడియోల మధ్యన గాని, ఒక ప్రత్యేక కథనం నుంచి గాని, వాస్తవ ఘటనల క్షేత్రంలో పనిచేయడం నుంచి గాని విరామం కావాలని అడగడం మీ ఉద్యోగానికి ఆటంకం కాదని గుర్తు పెట్టుకోండి.
- నిద్రపోయే ముందు వివరంగా చూపిన బీభత్స దృశ్యాల ఫుటేజీ చూడకండి. ఒక కష్టతరమైన వార్తా దినం తర్వాత మరీ ఎక్కువ మధ్యం సేవించకండి. వేదన నుంచి తేరుకునే ప్రక్రియకు కలత నిద్ర వల్ల హాని కలుగుతుంది.
- ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో ఆరోగ్యకరమైన ఆహారం, తగిన పానీయాలు తీసుకోవడం ఎంత ఉపయోగపడతాయో వ్యాయామం, ధ్యానం కూడ అంతగా ఉపయోగపడతాయి.
- వేదన కలిగించడానికి వీడియో మొత్తంగా బీభత్సపూరితంగా ఉండవలసిన అవసరమేమీ లేదు. రక్తం, హింస వంటి వాటిని జాగ్రత్తగా చూపవలసి ఉంటుంది. కాని ఒక ఉద్యోగపూరితమైన సంభాషణ కూడ ఒత్తిడిని కలగజేయవచ్చు. తిట్లు దూషణలూ నిండిన వీడియో కూడ ఒత్తిడి కలగజేయవచ్చు. వేరువేరు వ్యక్తులకు వేరు వేరు విషయాలు ఇబ్బందికరంగా, బాధాకరంగా ఉంటాయి. అందువల్ల సున్నితంగా ఉండడం అవసరం.
- వారాంతాల్లో గాని, మామూలు రోజుల్లో ఎక్కువ గంటలు గాని ఎడిటింగ్ లోనో, క్షేత్రంలోనో పని చేసి ఉంటే పరిహారపు సెలవులు తీసుకోండి. ఒత్తిడి నుంచి ఉపశమనం కావాలి గనుక ఆ సెలవులు వెంటనే తీసుకోండి.

ఎడిటింగ్ పద్ధతుల కోసం

- అవసరమైనదాని కన్న ఎక్కువ చూడకండి. వేదన కలిగించే ఫుటేజీని ఎక్కువ చూడగలనని ఎవరికో రుజువు చేసుకోవలసి ఉన్నదని అనుకోకండి. ఆ ఫుటేజీతో ఎలా వ్యవహరించాలో మీ పై అధికారితో, మేనేజర్ తో ముందే మాట్లాడండి. అలా అయితే, దాన్ని కట్ చేయడానికి పదే పదే చూడవలసిన అవసరం ఉండదు.
- ఒక ప్రత్యేకమైన బీభత్స, వేదనామయ వీడియోను మీ పై అధికారితో, మేనేజర్ కో, న్యాయ వ్యవహారాలు చూసే బృందపు సభ్యుడికో చూపేటప్పుడు, అందులో ఏమి ఉన్నదో ముందే హెచ్చరించండి. “నా వీడియో చూస్తారా” అని మామూలుగా అడిగే బదులు, “ఒక హింసాత్మక ఘటన తర్వాత బీభత్స దృశ్యాల వీడియో చూడడానికి మీరు సిద్ధమేనా” అని అడగడం మంచిది. అందులో ఏమి ఉన్నదో తెలియకుండా ఒక వీడియో చూడడం మరింత ఒత్తిడికి గురి చేస్తుంది.
- ఒక ఆనవాయితీ తయారు చేసుకోండి. రెండు పాదాలూ నేల మీద స్థిరంగా పెట్టడం, మామూలుగా కన్న ఎక్కువ లోతుగా శ్వాస తీసుకోవడం, పని అయిపోగానే ఒళ్లు విరుచుకోవడం వంటి సులభమైన పనులు కూడ ప్రత్యేకంగా కష్టతరమైన వీడియో చూసిన ఒత్తిడిని తగ్గిస్తాయి. మీకు ఎటువంటి పద్ధతి పనిచేస్తుందో గుర్తించండి.
- ప్రతిరోజూ కష్టతరమైన ఫుటేజీ చూడవలసిన, దాని గురించి మాట్లాడవలసిన కార్యక్రమం ఉన్నట్లయితే దాని గురించి మాట్లాడండి. దాని వల్ల మీ మీద ఏ ప్రభావం పడుతున్నదో గుర్తించండి. ఆ కార్యక్రమం కొనసాగుతున్న సమయంలో మిమ్మల్ని మీరు ఎలా కాపాడుకోగలరో ఆలోచించండి.

క్షేత్రంలో పని చేసే ప్రొడ్యూసర్ల కోసం:

- బాధాకరమైన కథనాలను చిత్రించేటప్పుడు మీరు చేస్తున్న దానికన్న ఎక్కువ చేయలేకపోతున్నానని నిస్సహాయంగా అనిపించడం పూర్తిగా సహజమేనని గుర్తు పెట్టుకోండి. మీకు ఏమి అనిపిస్తున్నదో మీ సహోద్యోగులతో, లేదా మీ సన్నిహితులతో పంచుకోండి. ఆ విషయాన్ని మూసి పెట్టడం కన్న దాని గురించి బైటికి మాట్లాడడమే కీలకమని గుర్తించండి.

అది మరీ తీవ్రంగా ఉన్నట్లయితే:

- ఒక ఘటన తర్వాత ఆందోళన చెందడం, ఉద్యోగానికి లోను కావడం, కష్టతరమైన దృశ్యాలను మనసులో పడే పడే గుర్తు తెచ్చుకోవడం చాలా సహజం. మీరు ఏమి అనుకుంటున్నారో అది అంగీకరించడం, కొద్ది సేపు విరామం తీసుకోవడం ఉపయోగకరం.
- ఘటనలు జరిగిన తర్వాత రోజులూ వారాలూ గడిచినా ఆ ఉద్యోగాలు మాసిపోనట్లయితే, ఆ విషయం మీ పై అధికారులకు చెప్పడం మంచిది. ఆ భావాలు మిమ్మల్ని ముంచెత్తుతున్నట్లయితే వీలయినంత త్వరగా సహాయం కోరుకోవడం అవసరం.

Translated from English to Telugu by Venugopalrao Nellutla

www.cpj.org

Twitter: @pressfreedom

Facebook: www.facebook.com/committeetoprotectjournalists